natuurpunt Diest

bpost
P.B.-P.P.
BELGIE(N) - BELGIQUE

bpost port betaald BC24542
Erkenningnummer P915768

Nieuwsbrief Diest

Ledenblad Natuurpunt Diest
Oktober – November - December 2015 Nr 4

Van de voorzitter

Beste Natuurpuntleden

Het jaar is weer voorbij gevlogen. En het was een bewogen jaar. In de wijde wereld is er veel gesproken over klimaatverandering en de gevolgen van de opwarming van de aarde, de kerncentrales vertoonde mankementen, het aandeel duurzame energie in de elektriciteitsvoorziening is nog altijd te laag en de plastic soep in de oceanen is alleen maar toe genomen. En de reden? Juist: er wordt alleen maar gepraat. Langzamerhand is het nodig dat er ook wat gedaan wordt.
Op wereldschaal hebben we daar weinig invloed op, maar binnen ons eigen natuurgebied in Dassenaarde kunnen we wel iets doen. En dat hebben we dan ook gedaan! Dassenaarde is weer een beetje groter geworden doordat we een hooilandperceel hebben kunnen aankopen. De waterhuishouding in de vallei is door kraanwerken aanzienlijk verbeterd, wat de biodiversiteit (de verscheidenheid aan planten, insecten en vogels) zeker ten goede zal komen. Er is weer een stuk met eenvormige Amerikaanse eiken voorbereid om in de komende jaren om te vormen tot een gevarieerd stuk heide met bosbes en enkele inlandse bomen. Een paradijsje voor de veldkrekel, levendbarende hagedis, vele zangvogels en allerlei bloeiende planten.
Ook komend jaar zal er heel wat bewegen in Dassenaarde en blijven we werken aan het sterker maken van de natuur bij u in de buurt.

Maar ook binnen onze afdeling gaat er heel wat bewegen. Door een andere organisatiestructuur willen we proberen nieuwe ideeën de afdeling binnen te brengen. We hebben eens goed gekeken naar onze werking en een analyse gemaakt van onze sterke en zwakke kanten. Als u wilt horen wat de conclusies zijn kom dan naar de Algemene Ledenvergadering in februari, daar stellen we de vernieuwde werking aan u voor.

Eén van de grootste uitdagingen volgend jaar zal zijn in te spelen op de veranderde financiering van de afdeling: minder subsidie van de overheid, meer eigen bijdrage bij het aankopen van nieuwe gronden. We zullen dus beroep moeten doen op u, de leden. Want we willen graag voortgaan op de ingeslagen weg en blijven aankopen omdat dat de enige manier is om natuur zeker te stellen. En we willen die natuur blijven openstellen en voorstellen aan u want daar doen we het uiteindelijk voor: natuur in de buurt voor iedereen.
Daarvoor is geld nodig, veel geld. U mag dus komend jaar ook op dat gebied iets van ons tegemoet zien. We hopen op uw sympathie en steun.

Fijne feestdagen en een goed begin van het nieuwe jaar.
Eén goed voornemen hebt u al: eens vaker komen wandelen in Dassenaarde

Veel groeten van Saskia

Uitnodiging Algemene Ledenvergadering

Nu de jaarwisseling in zicht komt, is het ook weer tijd voor onze Algemene Ledenvergadering. Deze vergadering heeft een informeel gedeelte waarbij leden van Natuurpunt Diest elkaar kunnen ontmoeten tijdens een leuke activiteit. Net als vorig jaar zullen we ook dit jaar, voorafgaande aan de vergadering, eerst een wandeling maken door het Binnenbekken van het Webbekomsbroek gevolgd door het formeel gedeelte waarin een overzicht wordt gegeven van de werking van de afdeling in 2015 en vooruit wordt gekeken naar 2016 :o.a. financiën, aankopen, bestuursleden en activiteiten komen kort aan bod. Waarna de aanwezige leden vragen kunnen stellen aan het bestuur en hun mening uiten over de werking van het afgelopen jaar en aanbevelingen doen voor de werking van het komende jaar.
Natuurpunt Diest, dat bent U en wij kunnen ons werk alléén maar goed doen en met des te meer plezier als u ook in 2016 achter ons staat!
Graag horen we van u!

De komende ledenvergadering is nog belangrijker dan normaal, aangezien we u enkele veranderingen in de werking willen voorstellen en graag uw mening willen horen over de brainstorm die het bestuur gehouden heeft om de werking van de afdeling Diest eens nauwgezet te evalueren en bij te sturen.

In 2016 zal de Algemene Ledenvergadering plaatsvinden op zondag 24 januari 2016 in de deelgemeente Webbekom. We komen samen in zaal De Ark in het parochiecentrum van Webbekom (achter de kerk).

<u>Het programma:</u>
Om 10.00 uur ontvangst van de deelnemers
Om 10.15 uur vertrek voor de wandeling (duur 2 uur)
Om 12.30 uur Broodjeslunch voor alle deelnemers
Om 12.45 uur Begin van het formele deel van de vergadering
Einde is voorzien uiterlijk 14.00 uur.

Graag verwelkomen we u op deze Algemene Ledenvergadering.

Enge Beestjes

Na de vriendelijke lijsterbes, de vlier en de zeer toegankelijke vogels gaat de vervolgserie dit jaar over "enge beestjes". Natuurlijk bestaan er helemaal geen enge beesten, want elk dier waarin je je verdiept blijkt een fascinerend verhaal te hebben. Door het vertellen van dit verhaal willen we de voorgestelde beesten minder eng maken en laten zien dat alles wat vliegt, zwemt of kruipt een eigen plaats inneemt in onze diverse natuur. Deze keer helaas geen haiku's meer. De serie kwam tot stand m.b.v. informatie uit de rubriek "Beestje van de Week" uit de Nederlandse Volkskrant, aangevuld met eigen onderzoek op internet.

De Bruine Rat

In de laatste aflevering van deze serie komt een dier aan bod dat wel een heel slechte reputatie heeft: de bruine rat. De bruine rat is een zoogdier en behoort tot de familie der knaagdieren. Witte ratten worden vaak als huisdier gehouden en zijn heel "aaibaar". De wilde bruine exemplaren worden er echter van verdacht agressief te zijn en ziekten te verspreiden. Misschien komt het door Hollywood, die de rat vrijwel altijd in een negatief daglicht plaatst als begeleider van slechterikken, (met uitzondering dan van Ratatouille). Misschien komt het omdat ze op dezelfde plaatsen leven als wij, hetzelfde eten als wij, ze zo succesvol zijn en zich zo snel voortplanten.
Verspreid over gans Vlaanderen worden jaarlijks meerdere duizenden bruine ratten gevangen als bijvangsten van de muskusratbestrijding. Dit toont aan dat bruine ratten algemeen aanwezig zijn langs waterlopen

Mensen schatten bruine ratten altijd groter in dan ze in werkelijkheid zijn. Een bruine rat is 20 tot 30 cm lang, de staart is iets korter dan het lichaam en ze wegen tussen de 200 en 500 gram. De grootte van een pak suiker dus, zeker geen halve meter lang zoals mensen vaak denken. En ratten zijn niet vies. Ze verzorgen zichzelf goed.
Helaas is het wel waar dat ratten ziektes kunnen verspreiden, bij voorbeeld de ziekte van Weil. Maar dat is tegenwoordig goed te behandelen. De bruine rat brengt geen pest over. Dat was de zwarte rat, die inderdaad groter kan worden dan zijn bruine broertje.

De bruine rat leeft in kruipruimtes, kelders, schuren of natuurlijke holen, en zal niet naar zolder klimmen, aangezien ze niet kan klimmen. Ze leven in familieverband en liefst in de buurt van water. Een groep kan meer dan 50 ratten omvatten, maar in de huizen leven ze meestal in veel kleinere groepen. Een groep bestaat uit 1 dominant mannetje, enkele ondergeschikte jonge mannetjes en een groep vrouwtjes. Bruine ratten zijn zeer voorzichtig; ze leven dan wel dicht bij de mens, maar ze laten zich niet makkelijk zien (i.t.t. de zwarte rat die veel minder bang is).
Het zijn sociale dieren. Ratten die samen leven spelen, wassen elkaar, verzorgen elkanders vacht (grooming), slapen samen,

communiceren op voor ons onhoorbare tonen, vechten, en vinden warmte en veiligheid bij elkaar
Bruine ratten kunnen zich het hele jaar door voortplanten, per worp worden meestal een 7-tal jongen geboren die doof en blind ter wereld komen. Na een week gaan de ogen open en kunnen ze ook horen.

De natuurlijke vijand van de bruine rat is de otter, maar die komt in Vlaanderen bijna niet meer voor. Maar ook uilen jagen wel op ratten. In huis is de Siamese poes een vervaarlijke rattenjager. Ze geeft niet op voor ze de rat te pakken heeft. In het wild worden bruine ratten ongeveer 3 jaar oud.
Per nacht kunnen ze op zoek naar eten wel tot 4 km afleggen, waarbij ze zich vooral verplaatsen langs heggen en struiken.
De bruine rat is een alleseter. Ze verkiest over het algemeen granen, maar kan het ook zeer goed stellen met allerhande huishoudelijk afval, waaruit ze selectief haar menu samenstelt. Wat ze precies eet, hangt zeer sterk af van het aanbod. Dit kan enorm verschillen naargelang het biotoop en het seizoen. Haar dieet zou over het algemeen voornamelijk bestaan uit granen (30 %) en verse plantendelen (34 %; vruchten, kruiden en grassen). Eiwitrijke voedingsstoffen, zoals vlees of vis, zouden maar voor 10 % worden gegeten. Toch worden bruine ratten beschreven als (zijn het) geduchte predators.

De rat in spreekwoorden en gezegden

Zoals verwacht zijn er vooral negatieve spreekwoorden over ratten:

- de ratten verlaten het zinkende schip (=als de omstandigheden verslechteren denken sommigen alleen aan zichzelf en vertrekken)
- van de ratten besnuffeld /gebeten zijn (=ben je nu helemaal gek!)
- zo arm als een kerkmuis/kerkrat (=straatarm)
- als ratten in de val (= in een uitzichtloze situatie zitten)
- een oude rat vindt licht een gat (=iemand met veel ervaring kan zich makkelijker uit moeilijke situaties redden.)

Natuurpunt Diest in beeld

In de kijker

In deze rubriek willen we waarnemingen melden waarvan we denken dat die voor U de moeite waard zijn. Het zal gaan om bijzondere of zeldzame insecten, vogels, planten e.d. die in en rondom Dassenaarde gezien werden. Maar het mag ook breder zijn. Ook bijzondere waarnemingen in uw tuin, tijdens een fiets- of wandeltocht of tijdens een excursie in Vlaanderen of elders willen we melden. Heb dank voor deze rubriek uw medewerking te willen verlenen.
Heeft U iets speciaals, leuks, vreemds of zeldzaams gezien, laat het ons dan weten. Dat kan per e-mail op het adres berglinden@qsources.be of per post naar Saskia van den Berg Ketelwinning 38 3293 Diest.

Andre liet ons weten dat hij een alpenwatersalamander had gevonden, een soort die veel voorkomt in tuinvijvers. Het dier was waarschijnlijk op weg om een overwinteringplaats te zoeken. We hebben Andre dan ook aangeraden het diertje in de buurt van water onder bladeren te zetten. Andre, bedankt voor deze redding.

Foto : Andre Schip

De wintertellingen van de watervogels in het Webbekomsbroek, de Halve Maan en op de Wallen zijn weer begonnen. Door het zachte weer zijn de ganzen nog niet massaal aangekomen. Zoals gebruikelijk werden veel kokmeeuwen geteld, veel wilde eenden en meerkoeten. Er zijn geen bijzondere waarnemingen gedaan.

Hans Claes heeft een inventarisatie gemaakt van broedgevallen in Dassenaarde. Het is voor het eerst in lange tijd dat de broedvogels weer eens zijn geïnventariseerd. Er kunnen dus geen conclusies getrokken worden over het groter of kleiner worden van populaties, maar het geeft wel een goed beeld van de diversiteit van het vogelleven in Dassenaarde. In totaal ging het om 56 soorten, en 273 zangposten. Waarbij elke zangpost staat voor een nest. Of er jongen waren en of die succesvol groot zijn geworden is niet bekend. Hans, hartelijk dank voor deze inventarisatie. Het toont aan dat Dassenaarde vol leven zit en dat onze beheerwerken door vele soorten vogels gesmaakt worden.

Miel liet weten dat hij eind juni op het Grasbos op een klaproos een volledig gele spin zag zitten. Nobby Thijs van het Regionaal Landschap Noord Hageland bracht deze spin op naam als een vrouwtje van de Gewone Kameleonspin. Deze spin kan van kleur veranderen afhankelijk van de ondergrond waarop zij zit, waarbij ze variëren tussen geel en wit. Andere kleuren kunnen ze niet nabootsen. Doordat insecten kleuren anders waarnemen dan wij had deze spin waarschijnlijk niet in de gaten dat zij heel goed opviel tegen de rode achtergrond van de klaproos.

Tijdens de Nacht van de Vleermuis eind augustus was Renee Meeuwis weer paraat met zijn nachtvlinderval. Hij heeft deze avond 11 soorten nachtvlinders waargenomen. Hij was heel blij met de waarneming van de zesstreepuil, aangezien dit een zeldzame soort is. Verder zag hij vooral de meer bekende nachtvlinders zoals huismoeder en zwarte-c-uil.

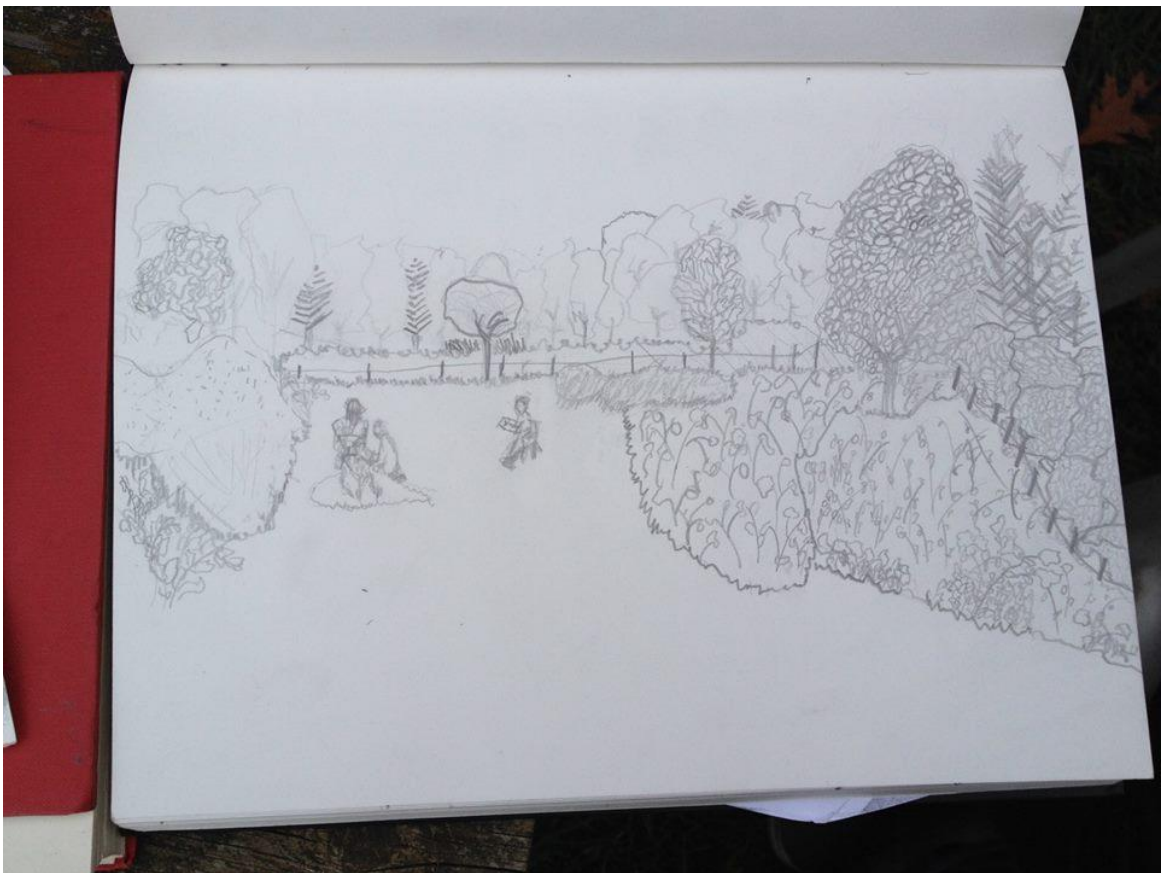
Een waarneming waar ik wel jaloers op ben was die van een bewoner van de Bredastraat in Diest die 2 ijsvogels bij zijn tuinvijver had. Prachtige vogels! Ook liet hij ons weten dat hij een bijzonder fenomeen had waargenomen onder de vlinderstruik. In de zomer zat zijn vlinderstruik vol dagpauwogen. Een grijze vliegenvanger had dit ook in de gaten en kwam zijn buik vol eten. Maar nadat de vliegenvanger weer weg was, lagen onder de vlinderstruik allemaal stukken vlindervleugel, het gedeelte met de ogen op. Navraag bij een insectenkenner leert dat veel vogels alleen het lijf van vlinders eten en de vleugels laten liggen. Dat was hier niet het geval. Waarschijnlijk was de vliegenvanger toch onder de indruk van de ogen en heeft hij het bovendeel van de vleugel afgerukt en de rest van de vlinder opgegeten. Heeft iemand anders dit ook al eens waargenomen?

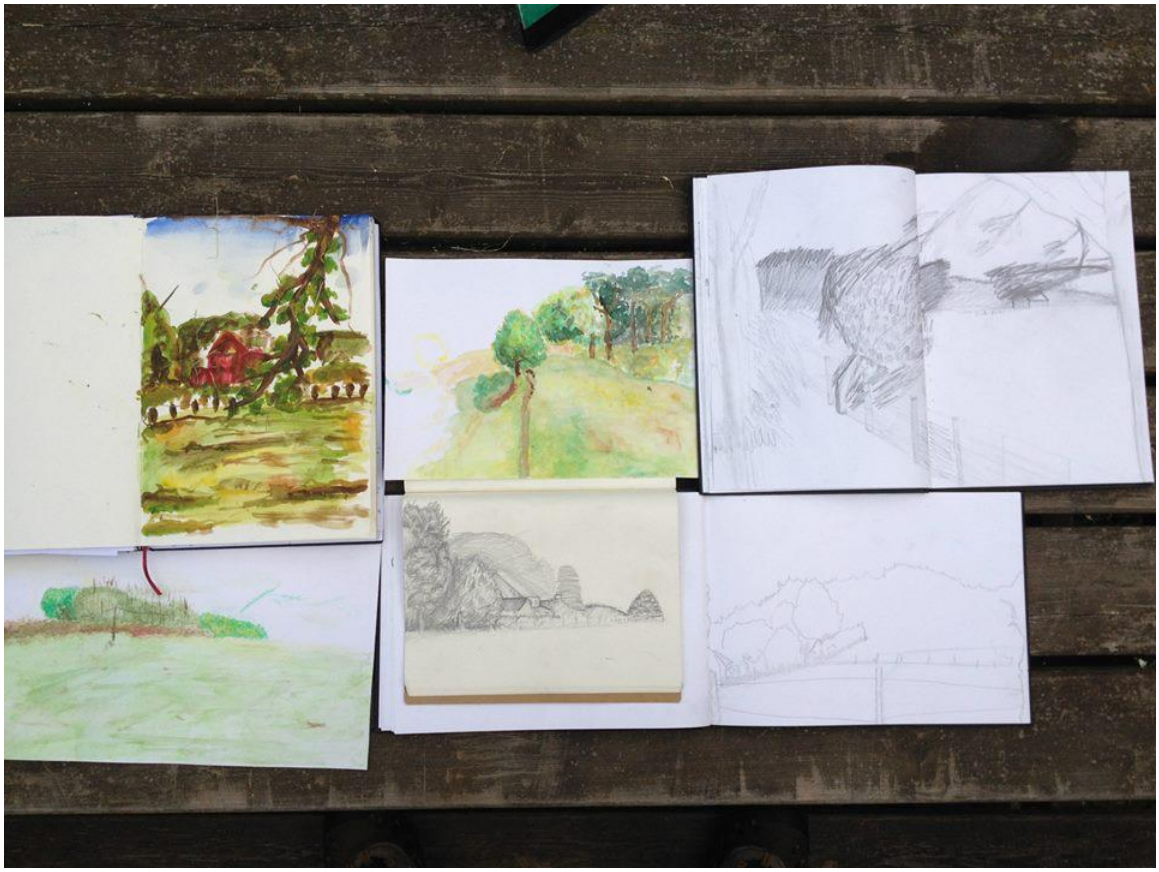
Dassenaarde als inspiratiebron

Voor het 3e jaar op rij is begin oktober het 4e leerjaar van de kunsthumaniora St Lucas uit Brussel in Dassenaarde op bezoek geweest. In de namiddag komen de leerlingen werken in Dassenaarde. Dit jaar hebben zij op de Elfenweide gewerkt om brandhout te stapelen en takhout te verwerken. En in de loopgraven, om maaisel van vooral varens uit de zichtassen te verwijderen om daarmee het ontkiemen van heide mogelijk te maken.

In de voormiddag staat eerst het kunstonderwijs centraal. De leerlingen krijgen een gerichte opdracht om een werk in krijt of aquarel te maken, waarbij de omgeving van Dassenaarde als inspiratiebron dient. Soms gaat het bijvoorbeeld om perspectief, of het spel van licht en donker. Ze zoeken zelf een voor hen interessante plaats en gaan dan aan de slag. Het is verrassend te zien welke mooie werken er dan gemaakt worden. De aquarel werken komen in de nieuwsbrief niet tot hun recht, maar enkele houtskool en krijttekeningen willen we u toch niet onthouden.

We zijn er trots op dat Dassenaarde deze leerlingen kan inspireren en hopen dat de bezieler van dit project , Paul Libert, nog met veel klassen naar Dassenaarde zal komen.

Terugblik op wandelingen in september en oktober 2015

20 september Wandeling over het vliegveld van Schaffen

We kunnen terug kijken op een prachtige wandeling samen met de afdeling Tessenderlo. Het was een prachtige dag: volop zon, een zeer aangename temperatuur en vooral een top gids. Moestuinier en kruidenkenner Lieven David heeft ons tijdens deze wandeling begeleid. Onderweg heeft hij ons attent gemaakt op allerlei planten die langs de paden groeien en heeft ons uitgelegd welke gezondheidsbevorderende eigenschappen ze hebben. Hij spoorde alle deelnemers aan deze kruiden tijdens de wandeling te plukken en te laten drogen om er een lekkere en gezonde kruidenthee van te maken. Om nog wat extra smaak toe te voegen had hij enkele al gedroogde kruiden uit zijn eigen moestuin meegenomen om onze verse kruidenthee meer "body" te geven.

Het volgende element van de puzzel was een leuke route. We hadden toestemming gevraagd en gekregen om dwars over Vliegveld Schaffen te wandelen van het Grootveld naar de Lazarijberg. Deze route wordt natuurlijk niet veel gebruikt en was voor veel deelnemers de eerste keer dat ze de kans kregen de heidevegetatie op het vliegveld te bekijken. Door het mooie weer hadden we ook een prachtig zicht op Schaffen, vanuit een gezichtspunt dat normaal niet toegankelijk is.

Het was het een zeer aangename groep wandelaars die zich verzameld had aan de ingang van het Grootveld. Dit jaar was er een grote delegatie van de afdeling Tessenderlo, aangezien enkele bestuursleden hun familie uitgenodigd hadden. Verder waren er veel mensen die normaal niet aanwezig zijn op onze wandelingen; waarschijnlijk aangetrokken door de gids of door de route. In totaal hebben ruim 40 mensen deelgenomen aan deze wandeling. Na afloop hebben we nog lang nagepraat onder het genot van een drankje geschonken op een bloemrijk weiland tegenover de ingang van het Grootveld. Gezien alle gunstige elementen was deze wandeling toch wel een van de beste van

Natuurpunt Diest. Volgend jaar gaan we in september opnieuw Tessenderlo bezoeken. Benieuwd of zij de fijne ervaring van dit jaar kunnen overtreffen.

Foto : Bart Mandervelt

17 en 18 oktober Trage Wegen-wandeling in Kaggevinne en Molenstede.

Het weekeinde van de Trage Wegen, georganiseerd door de vzw Trage Wegen in heel Vlaanderen, is in Diest een succes. In Molenstede werd al voor het 3e jaar op rij een Trage Wegen wandeling georganiseerd en in Kaggevinne nu voor de eerste keer.

Op zaterdag de 17 oktober kwamen 22 mensen samen aan de Ketel in Kaggevinne. Door de samenwerking met Buurtvereniging De Kaggevrienden konden we alle deelnemers heel goed ontvangen. De Kaggevrienden hadden het cafetaria van de Ketel afgehuurd zodat we de wandeling in alle comfort konden starten. Onder leiding van Frans Vandevenne werd het een wandeling van 8 km, vrijwel allemaal onverharde wegen over grondgebied Kaggevinne-Diest, en Kaggevinne-Scherpenheuvel , en een klein stukje over grondgebied Zichem. Halverwege de wandeling stond iemand van de Kaggevrienden ons op te wachten met koffie, frisdrank en heel veel fruit. De deelnemers lieten het zich dit goed smaken en konden deze attentie wel waarderen. Ook de route, die voor verschillende deelnemers toch over voor hen onbekende paden ging,

was de moeite waard. De uitleg van Frans Vandevenne over het historische verleden en over de waterhuishouding in het gebied waar we door kwamen , voegde veel toe aan het wandelplezier van de deelnemers. Na afloop ontvingen de Kaggevrienden de wandelaars in het cafetaria van de Ketel voor een afsluitend drankje, waarbij er gezellig werd nagepraat over de wandeling.
Graag willen we de gelegenheid te baat nemen om de Kaggevrienden hartelijk te bedanken voor de fijne samenwerking. Als het aan ons ligt, proberen we volgend jaar opnieuw een gezamenlijke wandeling door Kaggevinne te organiseren.

Foto: Saskia van den Berg

Op zondag 18 oktober was het dan weer de beurt aan Molenstede. Ook dit jaar zorgde de samenwerking tussen Natuurpunt Diest, Landelijk Gilde Molenstede en Heemkring Molenstede voor een mooie wandeling en een goede sfeer. Opnieuw werden er bordjes geplaatst om verschillende paden en wegen te voorzien van hun oude naam. Knap dat het nu al 3 jaar op rij gelukt is om volkse benamingen van wegen door Molenstede terug te vinden in oude documenten. Dat mensen de opzet van de wandeling in Molenstede waarderen, blijkt wel uit het feit dat dit jaar opnieuw 80 mensen aan de wandeling deelnamen. De groep werd verdeeld over twee gidsen zodat iedereen de kans

kreeg de onderweg gegeven uitleg te volgen. Leuk was dat dit jaar niet alleen oude, vergeten wegen bewandeld werden, maar dat er ook aandacht was voor nieuwe verkavelingen in Molenstede waarbij aandacht werd getrokken op doorsteekjes voor wandelaars en fietsers. Trage Wegen is dus niet alleen iets van het verleden, het maakt ook nog deel uit van onze huidige maatschappij.

Foto: Saskia van den Berg

Dringende oproep……..Dringende oproep !!!

Nieuwsbrief in kleur per e-mail

In de vorige nieuwsbrief stond een oproep om uw e-mailadres door te geven als u de nieuwsbrief voortaan in kleur in uw mailbox wilt ontvangen.
Deze oproep is meer dan dringend actueel !!
Dat komt omdat we bezig zijn met onderhandelingen om verschillende aankopen in Dassenaarde te realiseren. Dat is natuurlijk een goede zaak en we zijn er erg blij mee, maar dat brengt ook veel kosten met zich mee; reden waarom we op zoek zijn naar manieren om enerzijds te besparen en anderzijds extra fondsen te verzamelen. Het bestuur heeft dan ook besloten vanaf medio 2016 de nieuwsbrief alleen dan nog op papier te versturen wanneer daar uitdrukkelijk om verzocht wordt. De overige leden zullen hem per e-mail ontvangen.
Aansluitend, als extra service, ontvangt u nog een " keuze-herinnering " enkele dagen vóór een activiteit plaats vindt

Vandaar dus deze oproep:

Geef a.u.b. uw e-mailadres door op het mailadres
berglinden@qsources.be opdat u de nieuwsbrief zou blijven ontvangen.

Nieuwsbrief in uw brievenbus ? .. graag dan een sms of telefoontje naar 0478 96 01 71 met uw naam en lidnummer

Dank u wel !

Krekel op de 6.000 jaar oude schouder van een Menhir op Corsica (Filitosa)

Frans Vandevenne 27 juli 2015

Uit Wikipedia:

Krekels (Gryllidae) zijn een familie van insecten die behoren tot de orde der rechtvleugeligen (Orthoptera). Krekels behoren tot de subgroep der langsprietigen (Ensifera). Veel krekels zijn herbivoor of omnivoor. Er zijn ongeveer 900 soorten die vooral in warmere landen voorkomen. Soorten die bij ons leven zijn de boskrekel (*Nemobius sylvestris*) en de veldkrekel (*Gryllus campestris*). Eerstgenoemde soort komt voor op de grond onder bomen of struiken, met name op plaatsen waar een dikke strooisellaag ligt. De veldkrekel is veel moeilijker te vinden in holletjes in grasland. In Nederland en België zijn de krekels sterk in aantal achteruitgegaan; ze staan daarom ook als bedreigd op de rode lijst van sprinkhanen en krekels.

Het geluid dat krekels maken wordt vaak tjirpen genoemd, de wetenschappelijke naam is stridulatie. Alleen de mannelijke krekels tjirpen. In tegenstelling tot de sprinkhanen, gebruiken krekels nooit hun poten om geluid te produceren. Het geluid ontstaat door de vleugels over elkaar te strijken. Een lange ader aan de onderkant van elke vleugel is bedekt met "tanden" zoals een kam. Het tjirpende geluid wordt gemaakt door de bovenkant van een vleugel langs de onderkant van een andere vleugel te halen. Hij houdt zijn vleugels omhoog en open zodat de membranen van de vleugels als akoestische zeilen kunnen acteren. Krekels tjirpen op verschillende snelheden en frequenties afhankelijk van de soort en de temperatuur van de omgeving. Ze tjirpen sneller als de temperatuur hoger is. De relatie tussen de temperatuur en de snelheid van tjirpen is bekend als de Wet van Dolbear.

Krekels zijn net zoals andere insecten koudbloedig. Ze nemen de temperatuur aan van hun omgeving. De snelheid van tjirpen, volgt de Vergelijking van Arrhenius. Die beschrijft de energie-grens, nodig om een chemische reactie op gang te brengen. Als de temperatuur stijgt wordt het makkelijker om een bepaalde energie-grens te bereiken en chemische reacties vinden sneller plaats, zoals die plaatsvinden tijdens samentrekkingen van spieren om te tjirpen. Als de temperatuur daalt, gebeurt het omgekeerde waardoor het tjirpen ook langzamer gaat. Krekels hebben net onder ieder middelste gewricht van hun voorpoten trommelvliezen, zodat zij de liederen van andere krekels kunnen horen.

EN LAWAAI MAKEN KUNNEN ZE !!!

Frans Vandevenne

LIFE in Dassenaarde

LIFE wil de jarenlange inzet van vrijwilligers en terreinploegen een duwtje in de rug geven. We kunnen op een aantal plaatsen 'mismeesteringen' uit het verleden wegwerken of externe bedreigingen wegnemen. In de zomer 2015 zijn er een aantal LIFE-werken lopende (Vorsdonkbroek, Demerbroeken, Wijngaardberg, Zwarte Bos). We bekijken even de werken die in Dassenaarde bij Diest staan te gebeuren.
Iedereen die al op Werkfolk is geweest, weet het, Dassenaarde is al prachtig. De beboste heuvelrug die afloopt naar de natte valleigronden. Kempische rood bonte koetjes in de wei en bloemen die elk weiland anders kleuren. Geen ingevallen weekendhuisjes, geen storten, wat moet er dan nog verbeterd worden?

Figuur : Soortenrijke grachten en waterpartijen in Dassenaarde

Figuur : De moerassprinkhaan vindt zijn gading in de natte hooilanden

In Dassenaarde kan vooral nog kwaliteitswinst geboekt worden in de verschillende hoeken van het landschap. De historische vervuiling van het Zwart Water laat zijn sporen na in de valleigronden. De sterke groei van pitrus en moerasstruisgras die soms het uitzicht bepalen, kunnen op verschillende vormen van verstoring duiden: sterk wisselende waterstanden, verzilting, eutrofiëring door het vrijkomen van stikstof. Ook heeft de vorige pachter onoordeelkundig aan het grachtensysteem gemorreld. Alle grachten werden apart en loodrecht op het Zwarte Water aangesloten, wat een mooie afwatering geeft in droge periodes, maar een perfecte inlaat vormt voor vuil water in hevige regenperiodes. Het oude leigrachtsysteem, met een lange centrale gracht die elk weiland traag maar consequent van zijn regenwater ontdoet, werd door Natuurpunt reeds in enkele stappen hersteld. Deze LIFE-werken moeten de definitieve inrichting geven. De grachten het verst verwijderd van enkele vervuilpunten, zien er nog zeer mooi uit. Met bijvoorbeeld het zeldzame stomp fonteinkruid, dat duidt op mineraalrijk maar nutriëntenarm grondwater, niet meer te vinden in een hedendaags landbouwlandschap. We plaatsen ook enkele terugslagkleppen die vervuilde delen scheiden van de heldere delen van de grachten. Ook het ruimen van de grachten behoort tot een terugkerend onderdeel van het weilandenbeheer, dit was een terugkerend winterwerk van de boeren. Aanvullend op de begrazing wordt het weiland gemaaid met de

nieuwe softrak om de pitrusbulten terug te dringen. Op een echte sanering van de beekoevers door Tessenderlo Chemie en de Vlaamse overheid blijft het wachten en hopen.

Figuur : Ook het slib en strooisel in het 'Groot ven achter de berg' wordt gedeeltelijk geruimd. De zeldzame tangpantserjuffer kwam de voorbereidingen controleren. Zij weet nog niet dat haar tuin er op vooruit zal gaan.

Hogerop richting Dassenaardeheuvel wordt dit najaar gewerkt aan de kwaliteit van enkele warme heidestukjes met gerafelde randen naar het bos. De strooisellaag van de voormalige Amerikaanse eiken aan 'De vijf wegen' wordt verwijderd met een aangepaste choppermaaier. De machine maait de vegetatie tot net op of in de bodem, waarna het strooisel wordt afgevoerd. Daarna worden de stukken met herder of met tijdelijke rasters begraasd met schapen.

Figuur : De eerder trieste aanblik op de vegetatieloze strooisellaag. een 'tussenfase' in het omvormingsbeheer.

Waarom niet niets doen en de natuur zijn gang laten gaan? Met alle aandacht op de werken is het soms een misvatting dat dit niet gebeurt, terwijl nietsdoen een wezenlijk onderdeel van het natuurbehoud is. Elk natuurreservaat heeft gebiedsdelen waar niet wordt ingegrepen. Ook al was het historisch gebruik anders. En die delen worden in verhouding groter naarmate het natuurgebied groter en meer aaneengesloten wordt. Zelfs moesten we niet naar de inzet van middelen en arbeid kijken, wat wel zeer sterk het geval is. In Dassenaarde wordt het bos aan de overkant van het Zwart Water met rust gelaten na het verwijderen van de populieren in 2012. De tijd zal zorgen voor een divers elzenbroekbos. Ook in de aansluitende Vallei van de Drie Beken, beheerd door het ANB, worden grote stukken broekbos volledig losgelaten. We hebben echter het ‘nadeel’ dat onze landschappen, ontstaan zijn in samenspraak met eeuwenlang gewroet van vele boerenhanden. Vele soorten hebben hun bestaan te danken aan die voorspelbare maar consequente dynamiek. Vele planten of dieren zijn van nature niet de sterkste, maar spelen het slimste in op de ‘stress’ die hun wordt aangedaan (zoals maaien, begrazen, ruimen van poelen,..). Hun echte habitat zonder de mens is dikwijls nog moeilijk achterhaalbaar, omdat het in onze streken of zelfs in Europa reeds lang verdwenen is.

Bram Cannaert

Cursus Natuur in Zicht in Diest

Zoek je echte natuurbeleving? Wil je jouw basiskennis over natuur vergroten? Draag je graag een steentje bij aan meer natuur en een beter milieu? Dan is deze cursus iets voor jou. We dompelen je onder in de natuur in je eigen buurt. Daar is zeker meer te beleven dan je kon vermoeden! Een fraai handboek laat je toe om wat in de les of op excursie is behandeld, nog eens rustig thuis na te lezen. Enthousiaste en deskundige lokale vrijwilligers begeleiden en verzorgen de lessen en excursies.
Het is een laagdrempelig programma, voorkennis is niet vereist. De cursus geeft je een mooie kans om de natuur in de buurt van Diest te bezoeken en meteen wat natuurweetjes op te doen.

De cursus bestaat uit 6 theorielessen met daaraan gekoppeld 6 excursies.

Programma 2016

woe 13 april	L3 Landschappen en biotopen	leslokaal BC Diest
zat 16, april	E3 Landschappen en biotopen	Webbekomsbroek
woe 20 april	L2 Dieren	leslokaal BC Diest
zat 23 april	E2 Dieren	Schulensbroek
woe 27 april	L1 planten	leslokaal BC Diest
zat 30 april	E1 planten	Papenbroek
woe 11 mei	L4 Ecologie	leslokaal BC Diest
woe 18 mei	E4 Ecologie	Vallei 3 beken
woe 25 mei	L5 Biodiversiteit	leslokaal BC Diest
woe 1 juni	E5 Biodiversiteit	Demerbroeken

Deze cursus wordt door het CVN georganiseerd in samenwerking met Bezoekerscentrum Webbekomsbroek, ANB en Natuurpunt Diest

De cursus kost 60 euro, maar Natuurpuntleden krijgen 10% korting. Opleidingscheques worden aanvaard.

Inschrijven en meer info bij: Sandra Bamps - Educatief medewerker CVN-NP
sandra.bamps@c-v-n.be
03/205 17 57

De laatste activiteit van 2015: Gezinswerkdag

Als laatste activiteit van 2015 vindt op woensdag 30 december 2015 de **Gezinswerkdag in Dassenaarde** plaats. We gaan dan nog éénmaal aan het werk in Dassenaarde. Deze werkdag is speciaal bedoeld voor gezinnen met kinderen.
De werkzaamheden zijn geschikt voor kinderen, maar vooral willen we de kinderen laten zien dat natuur leuk is. Dus maken we er gezamenlijk een feestje van met iets te drinken en een lekkere kom soep. Wel zelf een lunchpakket meenemen.
Aangepaste warme kleding en stevig schoeisel ook voor de kinderen is noodzakelijk.

Plaats van afspraak is om 10.30 uur aan de Veldschuur bij Bioboerderij het Bolhuis. Asdonkstraat 49 3294 Molenstede.
Meer info: Filip Meyermans 013-78 00 43

We hopen op een kinderrijke opkomst. Graag tot 30 december in Dassenaarde.

Nieuwsbrief Diest

Driemaandelijks tijdschrift:
Oktober – November - December 2015

Verantwoordelijke uitgever:
Saskia van den Berg
Ketelwinning 38
3293 Diest

